

A group of diverse children are running joyfully across a green grassy field under a bright blue sky with scattered white clouds. A large, colorful rainbow kite is being held up by one of the children, its long orange streamers trailing behind it. The children are dressed in casual summer clothing like t-shirts and shorts.

Cultuureducatie Zwartewaterland

*Programma
2017-2018*

MUZIEK

ERFGOED

BOEK & MEDIA

VOORSTELLING

Beste Cultuurdocenten,

Voor jullie ligt het nieuwe cultuureducatieprogramma van Zwartewaterland. Voor het schooljaar 2017-2018 hebben jullie, in overleg met de combinatiefunctionaris, weer een mooi programma samengesteld voor de basisscholen in Zwartewaterland.

De inmiddels vertrouwde culturele disciplines Muziek, Erfgoed, Beeldend, Boek & Media en Voorstelling vormen de basis voor het aanbod.

De onderdelen waar in het seizoen 2017/18 op kan worden ingeschreven zijn:

MUZIEK, **ERFGOED** en **VOORSTELLING**. Contactpersoon hiervoor is Aletta Jansen: A.Jansen@zwartewaterland.nl

BOEK & MEDIA wordt verzorgd door de Bibliotheek Zwartewaterland. Contactpersoon hiervoor is Romy Tiemes: R.Tiemes@bibliotheekkopvanoverijssel.nl

We wensen alle deelnemers aan het programma veel educatief plezier dit schooljaar!

MUZIEK

Programma Muziek

2017/2018

Groep 1 t/m 8

Keuze	Aanbod	Toelichting	Tijdsduur	Locatie
1.	Blaas-, Strijk- en Slaginstrumenten	De muzieklessen gaan over de verschillende instrumentengroepen; blaas- strijk- en slaginstrumenten. De kinderen maken zowel visueel als auditief kennis met de verschillen en hoe je de instrumenten bespeelt. Het niveau van de lesstof varieert per groep, van speels in groep 1 tot eigentijds in de bovenbouw. In de lessen wordt aan de hand van aansprekende liedjes en muziekspelletjes praktische vaardigheden en theoretische kennis overgedragen. Interactieve en thematische lessen met veel doe-onderdelen. De lessen in groep 1 t/m 4 worden verzorgd door Aletta Jansen en in groep 5 t/m 8 door Aline Rook. 	3 lessen van 40 min.	Speellokaal (groep 1 - 4) Klaslokaal (groep 5 - 8)

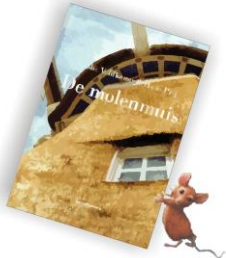
ERFGOED

Programma Erfgoed

2017/2018

Erfgoed categorie: 2 punten

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
1.	Molenmuis 	Erfgoedproject dat bestaat uit een prentenboek en een bezoek aan korenmol De Zwaluw in Hasselt. Het prentenboek van Tjibbe Veldkamp en tekenaar Hans Prij gaat over een hongerige Molenmuis, die graag snoept van het meel in de molen. De molenaar probeert dit uit alle macht te voorkomen en dan ontstaat er een kat- en muisspel. Het prentenboek heeft een werkboek met liedjes en opdrachten. Tijdens een bezoek aan de molen, worden de leerlingen ontvangen en rondgeleid door de molenaars.	Maart/april	Voorbereiding in de klas via prentenboek/ Bezoek Molen De Zwaluw duurt ca. 30 à 45 min.	Max. 15	Minstens 2 of 3	1 & 2
2.	Rondom de Kalkovens 	De Kalkovens zijn een opvallende verschijning in de binnenstad van Hasselt. Veel kinderen weten gelijk, dit is een oud gebouw! Tijdens het bezoek aan de Kalkovens nemen wij de kinderen mee in de rijke geschiedenis van dit prachtige industrieel monument. Wat gebeurde er precies, waarom was de ligging zo belangrijk, maar ook hoe leefde men in die tijd? Veel materiaal en beelden zullen hier ondersteuning in bieden.	In principe hele jaar. In de wintermaanden er rekening mee houden dat een deel v/h museum niet verwarmd is.	Ca. 2 uur / Kalkovens De leerlingen krijgen daar een glas limonade. In overleg is er veel mogelijk.	Max. 35	Minstens 2	1 t/m 8

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
		Er zal sprake zijn van veel interactie met de kinderen en voldoende afwisseling tussen doen en luisteren.					
3.	Op pad in de Hanzestad 	Waarom was Hasselt ooit ommuurd en wat zien we daar nu nog van? Wie gebruikte die antieke vuurwapens (haakbussen) in het Oude Stadhuis? En wat zochten al die pelgrims in Hasselt? Enkele van de vragen waar leerlingen een antwoord op krijgen als ze op pad gaan door Hanzestad Hasselt. Onderweg ontdekken ze dat de geschiedenis in Hasselt gewoon op straat ligt. Bijna ieder huis, kerk of monument heeft zijn eigen, vaak bijzondere verhaal.	April t/m juli	Duur 1 ½ uur/ Start in De Werkplaats (Kaai 5) met vervolg in de historische binnenstad van Hasselt	Max. 25	Minstens 2	5 t/m 8
4.	De Indische Eilanden 	Van 16 sept. t/m dec. 2017 is er een expositie in het Historisch Centrum Genemuiden over een bijzonder gebied in de Noord-Molukken. Daar liggen eilandjes met o.a. de namen Geelmuiden, Hasselt, IJsselmuiden en Hattem. Uit onderzoek naar de eilandjes en hun namen komt een fascinerende geschiedenis naar voren. De expositie biedt een ruime sortering aan kaarten, portretten, schepen en expedities van personen die in de loop van de eeuwen bij en op de 'Overijsselse en Gelderse eilandjes' geweest zijn. Het lesmateriaal over de expositie wordt in de vaste lesbrief opgenomen.	16 sept t/m dec 2017	Ruim 1 uur/ Historisch Centrum Genemuiden	Ca. 30	Minstens 1, maar meer is handig bij het begeleiden van de opdrachten.	5 t/m 8

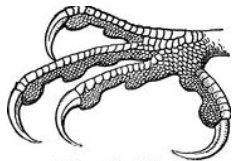
Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
5.	Stoomgemaal Mastenbroek 	Deze activiteit leert de geschiedenis en techniek van Waterbeheersing in Nederland en van de aanliggende polder Mastenbroek. De geschiedenis van de polder Mastenbroek kan ook belicht worden aan de hand van een beamer presentatie. De activiteit belicht extra de techniek van machines, die werken op stoom, lucht en elektriciteit, als wel de geschiedenis van deze streek. Indien de activiteit op tijd wordt aangevraagd, kan ook in combinatie met het Waterschap Drents Overijsselse Delta een rondleiding door het huidige werkende gemaal Veneriete gegeven worden. In overleg kan er ook voor drinken en een versnapering worden gezorgd, maar hier worden extra kosten voor gerekend.	Maart t/m oktober	Duur 2 uur/ Stoomgemaal Mastenbroek	Max. 40. De groepen kunnen in maximaal 10 leerlingen verdeeld worden en we kunnen ongeveer 4 groepen per keer rondleiden.	Voor elke groep van 10 leerlingen dient er minstens 1 begeleider te zijn. Dus bij 4 groepen van 10 leerlingen zijn er 4 nodig.	5 t/m 8

Contactgegevens erfoed

Organisatie	Locatie	Contactpersoon	Telefoon	Email	Website
Molen De Zwaluw	Stenendijk 7, Hasselt	Annet Wijnia	038-4772191 / 06-18706264	annethasselt@home.nl	www.molendezwaluwasselt.nl
De Kalkovens	Kalkovenwegje 3, Hasselt	Gerrie van Leussen	06-54212351	gerrievanderkolk@home.nl	www.kalkovenshasselt.nl
Hanzestad Hasselt Marketing	De Werkplaats, Kaai 5, Hasselt	Sandra Voerman	06-51811755	info@hanzestadhasselt.nl	www.hanzestadhasselt.nl
Historisch Centrum Genemuiden	Hoek 27, Genemuiden	Johanna Brouwer	038-3855116 / 038-3855801	info@oudgenemuiden.nl	www.oudgenemuiden.nl
Stoomgemaal Mastenbroek	Kamperzeedijk 7, Genemuiden	D. Bakker	038-3446494	info@stoomgemaal.nl	www.stoomgemaal.nl
Eendenkooi 'Haasjes'	Klinkerweg 14, Hasselt	Henk Luten	06-53254137	henk@luten.eu	www.vrsdekooi.nl
Museum Schoonewelle	Handelskade 25, Zwartsluis	Renate de Vries	038-3866555	educatie@schoonewelle.nl	www.schoonewelle.nl
Tapijtmuseum	Klaas Benninkstr. 2A, Genemuiden	Reinier van de Pol	038 3854957	rvdpol@hetnet.nl	www.tapijtmuseum.nl
Meindert Baas / Els Rademaker	Schoolklas	Els Rademaker	038-4771673	e.rademaker2@kpnplanet.nl	
De Regelaardij	Schoolklas of centrum Hasselt	Marieke Galgenbeld	06 25008303	info@deregelaardij.nl	www.deregelaardij.nl
De Veldschuur	Wijkweg 2, Rouveen	Hanneke Rademaker	0384772734	info@veldschuur.net	www.veldschuur.net

Erfgoed categorie: 4 punten

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
1.	Eendenkooi 'Haasjes' 	Een bezoek aan een eendenkooi is voor leerlingen een onvergetelijke ervaring. Van de vele honderden eendenkooien uit het verleden zijn er nog maar weinig overgebleven. Een daarvan is "Kooi Haasjes" aan de Klinkerweg 14 in Hasselt. Op locatie leren de kinderen alles over de eeuwenoude en typisch Nederlandse vangmethode van eenden. Naast de cultuurhistorische waarde, krijgen ze ook inzicht in de huidige rol van de eendenkooi als vogelringstation. Ook is in de eendenkooi een bijenstal. Hier kunnen de leerlingen een kijkje nemen in de wondere wereld van de bijen en het eeuwenoude beroep van imker.	1 april t/m 31 oktober	1 ½ à 2 uur/ Eendenkooi Haasjes	Max. 40	Nvt.	3 t/m 8
2.	De belevenissen van familie Otter 	Onder begeleiding spelen leerlingen het otterspel, een variant op het bekende ganzenbord. Het spel begint met een PP-presentatie over otters, met aansluitend een spannend otterverhaal, waarin de otterkinderen hun otterouders kwijtraken. De info uit de PP-presentatie en het verhaal komen later in het spel terug. Tijdens de zoektocht door het museum naar de otterouders krijgen de leerlingen educatieve en speelse opdrachten over zoogdieren, sporen, vissen, insecten, schelpen en natuurlijk over de otter zelf.	Hele jaar	2 à 2½ uur/ Schoonewelle kan vanaf 09.00 uur *	Er wordt gewerkt in groepjes van 4-6 leerlingen.	Per groepje is 1 begeleider nodig. Er zijn ook begeleiders van Museum Schoonewelle aanwezig.	3 & 4

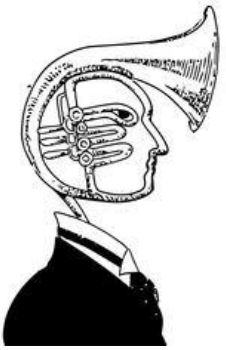
Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
3.	Vroeger en Vogels 	Bij binnenkomst nemen de kinderen plaats in een kring voor een vogelnamen-spel, waarna de kinderen in het museum op zoek gaan naar de genoemde vogels. Er wordt specifiek gekeken naar de poten en de snavels. Wat zijn de verschillen? Wat kunnen de vogels ermee doen? Na de pauze gaan de kinderen naar de Tagrijn. Dit is een oude scheepsbevoorradingswinkel. Daar starten we met een PP-presentatie, waarin we laten zien dat het 100 jaar geleden op straat heel anders was dan nu. Daarna krijgen de kinderen een speurtocht waarin vragen staan over de producten en ambachten die te zien zijn in het museum en ze krijgen een boodschappenlijstje. Kun je alles kopen wat op het lijstje staat?	Hele jaar	2 à 2½ uur. Starten in Schoonewelle kan vanaf 09.00 uur. *	Er wordt gewerkt in groepjes van 4-6 leerlingen.	Per groepje is 1 begeleider nodig. Er zijn ook begeleiders van Museum Schoonewelle aanwezig.	3 & 4
4.	Museumbezoek Schoonewelle 	Museum Schoonewelle biedt veel mogelijkheden voor schoolprojecten met een natuur-, geschiedenis- of kunstthema. De expositie over de geschiedenis van Zwartsluis sluit aan bij <i>Canon van Zwartewaterland</i> (venster 22). Schoonewelle heeft verschillende speur-/puzzeltochten beschikbaar voor de leerlingen van groep 3 t/m 8.	Hele jaar	Onderwerp, wensen en tijdsduur in overleg met de school. Starten in Schoonewelle kan vanaf 09.00 uur. *	Er wordt gewerkt in groepjes van 4-6 leerlingen.	Per groepje is 1 begeleider nodig. Er zijn ook begeleiders van Museum Schoonewelle aanwezig.	3 t/m 8
5.	De Schatten van Tammo Viswat	Tammo Viswat is een stoere zeeman. Hij is teruggekeerd naar Zwartsluis met schatten die hij verzameld heeft tijdens zijn reizen. Het programma start in het museum met een kort verhaal over	Hele schooljaar/ In het vaar-seizoen kunnen de leerlingen overgezet	2 à 2½ uur/ Starten in Schoonewelle kan vanaf 09.00 uur. *	Er wordt gewerkt in groepjes van 4-6 leerlingen.	Per groepje is 1 begeleider nodig. Er zijn ook begeleiders	5 & 6

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
		Tammo en z'n schipbreuk. Per groepje krijgen de leerlingen een schatkaart. Daarna wandelt of vaart de groep naar de Turfeilanden en gaat die op zoek naar schatkistjes en het overboord geslagen servies. In de schatkistjes zitten natuuro opdrachten. Als de opdrachten gemaakt zijn kunnen de leerlingen met de gevonden letters een code kraken. De antwoorden van de opdrachten worden besproken bij terugkomst in het museum. Het programma speelt zich grotendeels buiten af. Als er tijd over is kunnen de kinderen het museum bezoeken aan de hand van een speurtocht.	worden met het rondvaartbootje Sluispoort 1.			van Museum Schoonewelle aanwezig.	
6.	Speuren naar Sporen 	Het programma start met een PP-presentatie over alle mogelijke sporen van mens, dier en tijd. Daarna gaan de leerlingen spelenderwijs door de expositie Eeuwenoude Sporen. Zij leren sporen van mens en dier in landschappen herkennen. De leerlingen krijgen niet alleen opdrachten mee, maar bekijken onderweg ook informatieve filmpjes en spelen een aantal spellen. De regionale geschiedenis van de laatste 100 jaar krijgt eveneens aandacht. Ook daar wordt naar sporen gezocht. En de leerlingen gaan aan de slag met hun eigen sporen, onder andere vingerafdrukken onder de microscoop.	Hele jaar	2 à 2½ uur/ Starten in Schoonewelle kan vanaf 09.00 uur. *	Er wordt gewerkt in groepjes van 4-6 leerlingen.	Per groepje is 1 begeleider nodig. Er zijn ook begeleiders van Museum Schoonewelle aanwezig.	7 & 8

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
7.	Vliegensvlug 	Het programma Vliegensvlug betekent niet dat we even heel snel iets gaan doen, maar heeft alles te maken met het vliegen van vogels. Hoe doen ze dat en wat voor bijzondere dingen kunnen ze doen met hun vleugels. Het programma start met een PP-presentatie met foto's en filmpjes over de relatie tussen de mens en het kunnen vliegen. Onderwerpen als thermiek, snelheid, afstanden, breedte van de vleugels, spanwijdte en vogeltrek komen aan bod. Aan de hand van een opdrachtenboekje gaan de leerlingen in groepjes door het museum. De vragen worden aan het eind besproken.	Hele jaar	2-2½ uur. Starten in Schoonewelle kan vanaf 09.00 uur. *	Er wordt gewerkt in groepjes van 4-6 leerlingen.	Per groepje is 1 begeleider nodig. Er zijn ook begeleiders van Museum Schoonewelle aanwezig.	7 & 8
8.	Tapijtmuseum 	Ontdek de geschiedenis van de Genemuider vloerbedekkingsindustrie in het Tapijtmuseum. De kinderen worden ontvangen met limonade en na het bekijken van een korte film (12 minuten) over de Genemuider Vloerbedekkings-industrie, volgt een rondleiding (30 à 35 minuten) door het museum: de Biezenafdeling, de Handwerkafdeling en de Machinale weverij. Daarna gaan de kinderen, verdeeld in 4 groepen, zelf aan het werk met vlechten, pennenmatten maken, matjes afkanten en het beantwoorden van een vragenlijst, totaal 35 à 40 minuten.	November t/m maart	85 min./ Tapijtmuseum	Max. 35	4 begeleiders	7 & 8

* Tijdens het programma in Schoonewelle is er een korte pauze, met tijd voor de leerlingen voor hun zelf meegebrachte eten en drinken. Voor de begeleiders is er gratis koffie/thee.

Erfgoed categorie: 6 punten

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
1.	Hoor'ns 	Een hoorn maakt geluid en dat laat zich horen! Maar hoe doe je dat eigenlijk? En wat hebben een telefoon, raceauto, bakker en een boom met een hoorn te maken? Natuurlijk ontbreekt de bijzondere middeleeuwse 'Hasselter Hoorn' ook niet. Dit eeuwenoude instrument is de grootste bronzen hoorn van Europa! Er valt dus veel te zien en te ontdekken, zowel uit muzikaal als uit historisch oogpunt. Uiteindelijk bouwt iedereen zijn/haar eigen toeter uit huis-, tuin en keukenmateriaal.	Hele jaar	45 – 60 min./ Klaslokaal op school.	N.v.t.	N.v.t.	1 & 2
2.	De Marskramer 	De marskramer kwam tijdens de (jaar)markten ook naar Hasselt. Samen met zijn verhalen van heinde en verre. Op zijn rug, een grote marskramerkast met vele vakjes en laatjes. Deze marskramer uit vervlogen tijden komt nu samen met zijn mars in de klas. Bij ieder laatje dat opengaat volgt een kort interactief verhaal. Een verhaal over het voorwerp of een vertelsel dat rondging in de late Middeleeuwen. Een interactieve beleving van de Middeleeuwen.	Hele jaar	Groep 1&2: 30 tot 45 min. Groep 3 t/m 6: 45 min./ Op school in (speel)lokaal.	1 groep per ronde	1 docent. Lesbrief.	1 t/m 6
3.	Kuier'n met de Wasteile	Waan je voor even in de late middeleeuwen en volg wasvrouw Alijd op haar vaste ronde door het centrum van Hasselt. Treed binnen in haar dagelijks	Hele jaar	45 – 60 min./ Historische binnenstad Hasselt.	1 groep met 20 leerlingen per ronde.	Docent (actieve begeleiding en correctie)	6 t/m 8

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
		leven en wandel mee langs enkele stapeltjes wasgoed, te vinden op de meest bijzondere plekken. Bij ieder stapeltje wasgoed kent Alijd wel een verhaal. Over geloof, ziekte, bedrog of ordinaire achterklap. Samen vormen ze haar kleurrijke levensverhaal en geven je een onvergetelijk kijkje in de geschiedenis van de prachtige Hanzestad Hasselt.			In overleg 2 a 3 groepen per dagdeel mogelijk	indien nodig)	
4.	Boel Gevoel 	Gebruik je zintuigen! Wat zie je?; Wat voel je?; Wat hoor je?; Wat proef je? Wat doen zintuigen met jou als je iets moois ziet, als je iets lekkers ruikt, een raar geluid hoort, een foto ziet van een lekker ijsje? Waardoor raak jij geprikkeld? We beginnen met een foto-impressie waarin we de zintuigen benoemen. De leerlingen ervaren of ze met foto's bekijken hetzelfde voelen als wanneer ze er zelf echt bij zijn. Ze brengen een bezoek aan de Zintuigentuin van Albert Greveling, waar de leerlingen verschillende foto-opdrachten krijgen. De leerlingen mogen gebruik maken van hun eigen opnameapparatuur, zoals digitale camera, tablet, spelcomputer en telefoon. Ook in Schoonewelle is apparatuur aanwezig. Terug in het museum worden de gemaakte opnames besproken met een professionele fotograaf uit Zwartsluis. Op school kan met het resultaat van de workshop een eigen foto-expositie samengesteld worden.	Hele schooljaar. Een deel van het programma is buiten in de Zintuigentuin.	2 à 2½ uur/ Starten in Schoonewelle en bezoek Zintuigentuin. Kan vanaf 09.00 uur. *	N.v.t.	De groep werkt onder begeleiding van fotografe Renate de Vries en de groepsleerkracht.	5 t/m 8

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
5.	Van Koe tot Kaas 	Over zuursel en stremsel. Wrongel en wei. Pekel en kaaspers. In deze les hoort het er allemaal bij! Handen ontsmetten, een haarnetje in, de schort om! Dan ben je klaar om de melk te gaan halen! En roeren, roeren, roeren. Onder leiding de kaasmaker aan de slag om een eigen kaasje te maken. Melkbussen boenen en spoelen. En niet vergeten thuis; je eigen kaasje elke dag om te draaien en een te geven. Eet smakelijk! NIET VERGETEN: kleding en laarzen!*	Hele jaar	2½ uur/ Veldschuur	Max. 28	1 t/m 3	3 t/m 6
6.	Rondom de Veldoven 	“Knevelbank, dweilen, sloerie”, allemaal begrippen die te maken hebben met onze veldoven of takkenbosoven. Zelf een koekje of broodje van eigen deeg maken? De oven helpen stoken? Malen met de maalmolen? graantjes pikken? En natuurlijk takkenbossen binden om de brandstofvoorraad op peil te houden! NIET VERGETEN: kleding en laarzen!*	Maart t/m oktober. Deze kan beperkt worden aangeboden ivm het stoken van de oven	2 uur/ Veldschuur	Max. 24. In overleg eventueel meer.	1 t/m 3	2 t/m 6
7.	Basisles Archeologie 	Aan de hand van voorwerpen op de vondstentafel, verhalen en korte dvd fragmenten krijgen de leerlingen een tijdsbeeld van: Het leven als 1e bewoner in omgeving Veldschuur; vondsten uit de regio bewerken van vuursteen. Leerlingen gaan zelf aan de slag: • werken met een metaaldetector • grondonderzoek, klei en veen ontdekken • werken met “ vuursteen mes” en wilg. NIET VERGETEN: kleding en laarzen!*	Maart t/m oktober	2 uur/ Veldschuur	Max. 24. In overleg eventueel meer.	1 t/m 3	5 t/m 7

Keuze	Aanbod	Toelichting	Periode	Tijd/Locatie	Leerlingen	Begeleiders	Groep
8.	Zoek! Les 2. 	In deze les worden soorten aardewerk en hun technieken behandeld. Van vondst tot plaktafel: • Kinderen zeven archeologisch materiaal; • Vuursteenspreekuur; • Van gevonden scherven worden gebruiksvoorwerpen gereconstrueerd; • Beerputonderzoek: hoe ga je te werk als archeoloog. NIET VERGETEN: kleding en laarzen!*	Maart t/m oktober	2 uur/ Veldschuur	Max. 24. In overleg eventueel meer.	1 t/m 3	5 t/m 7
9.	Sporen in het Landschap 	Een kijkje in het Zwartewaterklooster. •Over de slag van Ane en ontstaan van Zwartewaterklooster/Rouveen. (Wat is een klooster, over heilzame kruiden); •Schrijven in het scriptorium, over rietpen en ganzenveer; •De techniek van vuur maken. NIET VERGETEN: kleding en laarzen!*	Maart t/m oktober	2 uur/ Veldschuur	Max. 24. In overleg eventueel meer.	1 t/m 3	7 & 8
10.	Natuur door de lens 	De natuur is zo mooi! Er valt zoveel te ontdekken en beleven. Samen met een natuurfotograaf en gids gaan we het veld verkennen en op zoek naar verschillende dieren en planten. We nemen ons fototoestel mee, want we gaan leren hoe we de mooiste foto's kunnen maken! Natuur door de lens is een creatieve manier om kinderen met de natuur te verbinden. De mooiste plaatjes worden op dvd gezet en op school nabezorgd. NIET VERGETEN: kleding en laarzen!*	Mei t/m oktober	2 uur/ Veldschuur	Max. 24.	1 t/m 3	7 & 8

* Vergeet niet om voor deze activiteiten te zorgen voor kleding die tegen een stootje kan en laarzen of stevig schoeisel aan te trekken.

BOEK & MEDIA

Programma Boek & Media

2017/2018

Boeken & lezen

Kinderboekenweek

De Kinderboekenweek is dit jaar van **4 t/m 15 oktober 2017** en heeft als thema 'Gruwelijk eng!' Janneke Schotveld schrijft voor de KBW 2017 het boek 'Kattensoep', dat gaat over een aantal raadselachtige verdwijningen van katten.

De schrijfster is onder andere bekend van het kinderboek 'Superjuffie'.

Het prentenboek 'Knikkeruil' van deze Kinderboekenweek wordt gemaakt door schrijfster Maranke en illustrator Martijn van der Linden.

Christelijke Kinderboekenmaand

De Christelijke Kinderboekenmaand kiest als thema 'Bibbers in je buik', met als motto 'Je hoeft niet bang te zijn, want God is bij je'. Het prentenboek voor de onderbouw wordt gemaakt door Linda Bikker (tekst en illustraties) en verschijnt bij Uitgeverij De Banier. Judith van Helden is de auteur van het actieboek voor de middenbouw, dat verschijnt bij Uitgeverij Columbus. Bij Uitgeverij Mozaïek verschijnt het boek van Ineke Kraijo voor de bovenbouw.

Kinderboeken Activiteit Bibliotheek Zwartewaterland

Hakim, is een Nederlands-Algerijnse theaterartiest en mimespeler, die bij het grote en kleine publiek bekend is door zijn rol in Sesamstraat. Naast zijn optredens op TV maakt Hakim succesvolle theater-en cabaretvoorstellingen, vertelt hij verhalen en schrijft hij boeken. Hij haalt zijn inspiratie uit de vreemde problemen van de grote mensenwereld en vertaalt die raak en vol humor naar de wereld van kinderen. Veelzijdigheid is zijn sterke punt en daarom kan Hakim prima uit de voeten met de thema's 'Gruwelijk eng' en "Bibbers in je Buik".

Waar, wanneer & kosten

Donderdag 5 oktober: De Prinsenhof in Hasselt | **Vrijdag 6 oktober:** Overtoom in Genemuiden | **Maandag 9 oktober:** Sluispoort in Zwartsluis
Dagelijks zijn er twee voorstellingen van **45 minuten**: 9.15 uur - 10.00 uur (onderbouw) en 10.45 - 11.30 uur (bovenbouw). De speciale entreeprijs bedraagt **€ 1,75 per** leerling/begeleider. Er zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

Aanmelden

De scholen hebben al een uitnodiging voor deze voorstelling ontvangen, met een aanmeldingsformulier. Aanmelden kan via het volgende adres: r.tiemes@bibliotheekkopvanoverijssel.nl en/of A.Jansen@zwartewaterland.nl

Mediawijsheid

Mediawijsheid

Mediawijsheid is één van de 21e eeuwse vaardigheden. Dit zijn 11 vaardigheden die leerlingen nodig hebben om mee te kunnen doen in de maatschappij van de toekomst. Mediawijsheid staat voor het slim en verantwoord om kunnen gaan met online en offline media. Je moet daarbij doorhebben hoe media jouw dagelijks leven beïnvloeden en hoe je er het beste uit kan halen - voor jezelf en voor anderen", zegt Mary van Berkhout van Mediawijzer.net, het platform voor mediawijsheid professionals. Mediawijsheid omvat op zijn beurt 10 competenties die leerlingen nodig hebben om actief, bewust en kritisch deel te nemen aan de moderne mediasamenleving. Een leerling is mediawijs als hij de 10 mediawijsheid competenties beheerst. Die zijn vastgelegd in het mediawijsheid competentiemodel, dat je vindt op de website van Mediawijzer.net.

3D technieken en AR/VR

Bij de Bibliotheek Zwartewaterland zijn deskundigen op het gebied van mediawijsheid. Bijvoorbeeld op het gebied van nepnieuws, e-books, maar ook op het gebied van maakonderwijs. Via de Bibliotheek Zwartewaterland is het mogelijk om leerlingen kennis te laten maken met bijvoorbeeld 3d printers en 3d voedselprinters: wat is 3d printen, wat zijn 3d modellen, hoe ontwerp je een 3d model, hoe print je dit vervolgens uit, kun je voedsel ook printen en hoe smaakt het dan? En trouwens, als er 3D is, bestaat er dan ook 1D, 2D, 4D, 5D, 6D of misschien zelfs 10D? En wat is eigenlijk AR, is dat hetzelfde als VR?

3D pannenkoekenprinter

De medewerkers van de Bibliotheek Zwartewaterland hebben de beschikking over een 3d pannenkoekenprinter waarmee heerlijke en heel bijzondere pannenkoeken kunnen worden gebakken. Maar ook vinden de medewerkers het mooi om te laten zien wat AR en VR is en wat je daar eigenlijk mee kunt doen!

Scholen kunnen zich aanmelden voor (* prijsindicatie, prijzen worden september 2017 vastgesteld):

- 3D demo in de klas, € 30,00*
- 3D pakket: lesbrief in de klas, 3d demo in de klas, les over het zelf ontwerpen van 3d modellen € 50,00*
- Workshop 3D voor leerkrachten € 50,00*
- Workshop AR en VR voor ouders en leerkrachten € 50,00*
- AR/VR les in de klas € 50,00*

Groepsbezoeken

Bij mediawijsheid zijn er dus tien competenties vastgesteld waar leerlingen kennis van zouden moeten hebben. De zesde competentie is 'informatie vinden en verwerken'. Tijdens een groepsbezoek aan de Bibliotheek kunnen medewerkers leerlingen wegwijs maken in het informatie vinden en verwerken. Er kan een keuze gemaakt worden uit:

• MediaQuest

Een interactieve tabletgame voor leerlingen van groep 8 in de Bibliotheek. Met een tablet voorzien van de app MediaQuest gaan de leerlingen in groepjes van 2 à 3 aan de slag. De app vraagt de leerlingen om op zoek te gaan naar verschillende QR-codes. Iedere QR-code heeft een eigen kleur en hangt ergens in de bibliotheek. Als de goede QR-code gescand wordt, krijgen de leerlingen een filmpje of boekfragment te zien, dat altijd een link heeft met mediawijsheid. Daarna krijgen ze een verwerkingsopdracht. Die zijn er in diverse vormen: van filmen en fotograferen tot inspreken en intypen op de tablet. MediaQuest bestaat uit tien opdrachten. Het Mediawijsheid Competentiemodel kent namelijk ook tien verschillende competenties. We vinden het belangrijk dat de kinderen met al deze aspecten kennismaken. Bij elke competentie hebben wij dus een vraag ontwikkeld die aansluit bij de leefwereld van jongeren. Zo filmen de leerlingen hun eigen boektrailer, bedenken ze een viral voor de bibliotheek, doen ze bronnenonderzoek voor een pitch, maken ze hun eigen talkshow en herkennen ze rolpatronen in films en games. Niet alle groepjes gaan met dezelfde opdrachten aan de slag. Ieder groepje kiest aan het begin van MediaQuest voor een gids. De gids stelt de leerlingen vragen en geeft ze af en toe een tip. Er zijn tien verschillende gidsen waar uit gekozen kan worden. De gidsen zijn allemaal jongeren die op hun eigen manier media inzetten om iets te bereiken. Als gids kan er onder andere gekozen worden voor een jonge internetondernemer, een Facebook-fan, een make-upvlogger, een journalist in spe en een gameontwikkelaar.

➔ Kosten: op aanvraag

• Groepsbezoek

Voor alle groepen in het primair onderwijs zijn groepsbezoeken mogelijk. Vaak worden deze op maat samengesteld. Bijvoorbeeld: wat is eigenlijk een goed boek en hoe vind je die? Hoe vind ik iets in de Bibliotheek en wat kun je eigenlijk doen in de Bibliotheek? Informeer bij de consultant in de Bibliotheek Zwartewaterland of via de coördinatoren.

➔ Kosten: € 15,00 per groep

• Jeugdkrakercompetitie

De Nationale Jeugdkraker-competitie is een jaarlijks terugkerende landelijke zoekwedstrijd op internet waarbij leerlingen van groep 7 en 8 met elkaar de strijd aangaan. Via de website werken de deelnemende teams, 5 competitieronden lang aan 5 vragen per week. Na 5 rondes volgt een barrage (voorrunde). De vier beste teams strijden tegen elkaar in een online finale. Door mee te doen aan de wedstrijd leren kinderen zelfstandig te zoeken op het web en leren ze internet te gebruiken als informatiebron voor het maken van werkstukken. De vragen worden in de vorm van een verhaaltje gesteld en de teams antwoorden via multiple choice. Na afloop van iedere ronde is er feedback en wordt de zoekweg toegelicht en gemotiveerd. Naarmate de competitie vordert, worden de vragen moeilijker en krijgen de teams minder tips en hints.

Accent: Mediawijsheid – informatie vinden/verwerken | Inhoud: Online toegang tot competitie | Uitvoering: Leerkracht op school | Tijdsbestek: 7 weken in periode mei t/m juni | Doelgroepen: leerlingen primair onderwijs, groep 7 en 8.

➔ Kosten: € 38,50 per team

VOORSTELLING

Programma Voorstelling

2017/2018

1. Orkest van het Oosten

Keuze	Aanbod	Toelichting	Tijd	Datum/Locatie	Groep
1 A	Participatieconcert Met Mozart op Reis 	Een actief vertelconcert op school! Samen met een drietal musici uit het Orkest van het Oosten wordt een spannend en muzikaal verhaal verteld van het wonderkind 'Wolfje' aan de hand van prachtige prenten, muziekspelletjes en muziekvoorbeelden. De kinderen leren over cultureel erfgoed: kleding en gewoontes in de 18e eeuw, ze bewegen op muziek, spelen slaginstrumenten en viool, 'acteren' en zingen tijdens de voorstelling: klassieke muziek voor kinderen 'nieuwe stijl'! Geen voorbereiding nodig. Indien gewenst is er digitaal lesmateriaal gratis beschikbaar met muziekspelletjes en creatieve opdrachten.	50 min.	Nog te bepalen in Zwartewaterland	3 & 4
1 B	Participatieconcert Couscous en kaas 	Yasmina is 11 jaar. Ze heeft een Marokkaanse moeder, Aisha, en een Nederlandse vader, Jaap. Yasmina droomt maar van één ding: lid worden van een echte voetbalclub. Elke keer als ze de kans krijgt, kijkt ze naar de spelers van de beste voetbalclub van Nederland, die vlak bij haar huis voetballen in hun stadion. Ze oefent stiekem in het parkje, maar haar ouders willen dat ze al haar tijd aan huiswerk besteedt. Samen met musici van het Orkest van het Oosten vertelt Eric Robillard het verhaal van Yasmina in een meedoe-concert over voetballen, Nederlandse en Marokkaanse cultuur, zingen, samenspel en scoren. Het lespakket bestaat uit vijf lessen die door de eigen leerkracht worden gegeven. In de lessen is er aandacht voor liedjes maken, dansen, body percussie en gedichten schrijven. Er zijn filmpjes en voorbeelden van alle liedjes, de dans, body percussie en soundscapes. Hierdoor kunnen ook leerkrachten zonder muzikale vaardigheden dit project eenvoudig uitvoeren.	55 min.	12 juni 2018 De Spiegel Zwolle 9.30 u Stadsgehoorzaal Kampen 13.30 u	6 & 7

2. Grote Broer Kunsteducatie

Keuze	Aanbod	Toelichting	Tijd	Datum/Locatie	Groep
2 A	Theaterworkshop Basistheater 	Leerlingen maken op een laagdrempelige manier kennis met theater. Tijdens de workshop Basistheater ontdekken ze wat er allemaal komt kijken bij het maken van een voorstelling en het spelen van een rol. Een workshop met gegarandeerd plezier! Er wordt een beroep gedaan op hun verbeeldingskracht, spelvaardigheid en creatief vermogen. De workshop start met een warming up met diverse leuke theater-spelletjes. Stapsgewijs worden de leerlingen met alle oefeningen meegenomen in de wereld van theater. Ze leren zich in te leven in een personage, leren dit personage karakter te geven en leren hoe ze zich moeten uitdrukken op het podium. Verder leren ze emoties uit te beelden en bijvoorbeeld emoties te vergroten met de hele groep. Leerlingen ontdekken dat het uitbeelden van een emotie een combinatie is van je lichaam en je gezicht. Ook gaan ze bezig met improvisatiespellen. Hierbij worden de leerlingen uitgedaagd hun fantasie te gebruiken. Afhankelijk van de voortgang van de workshop en de tijd kunnen de leerlingen een korte scène maken vanuit improvisatie of een korte dialoog.	60 min.	Datum in overleg/ in klaslokaal	3 & 4
2 B	Theaterworkshop Movie Fighting 	Leren vechten zoals in films. Vallen en slaan, maar helemaal nep en ontzettend spectaculair! Tijdens de workshop Movie Fighting leren leerlingen vechten zoals in films. Het gaat niet over agressiviteit, zoals vechtscènes met wapens, maar het is een theatrale bewegings-activiteit waarbij twee spelers in slow motion én op afstand een dramatisch schijngevecht voeren. De workshop start met een uitleg over Movie Fighting en een warming up. Hierna gaan de leerlingen een aantal vechttechnieken oefenen. Ze moeten heel precies naar elkaar leren kijken en op de juiste manier op elkaar reageren. Concentratie is de basis voor een goede samenwerking tussen de leerlingen. Als iedereen de technieken onder de knie heeft, mogen de tweetallen een levensecht filmgevecht bedenken en laten zien. Er is een ruime en lege locatie nodig, zoals een gymzaal. In schoollokaal zijn de tafels verwijderd zodat leerlingen zich niet kunnen stoten en er liggen gymmatten.	60 min.	Datum in overleg/ in klaslokaal	7 & 8

3. Maters en Roberti

Keuze	Aanbod	Toelichting	Tijd	Datum/Locatie	Groep
3 A	Theaterworkshops met afsluitende voorstelling	Tijdens een teambijeenkomst zijn Marion en Wim Maters aanwezig om alles goed uit te leggen en te bespreken en samen met de betrokken leerkrachten een thema te kiezen en voor elke groep een keuze te maken uit één van de vele mogelijke theatervormen (mime, musical, toneel, dans, poëzie, vertel, enz.). Daarna maken Marion en Wim voor elke groep een specifiek script voor hun eigen voorstelling, incl. rolverdeling en allerlei suggesties voor kostuums, attributen, enz. Aan het begin van dé dag krijgt elke groep het eigen voorstellingsscript en gaat daarmee verder de hele dag aan de slag. Marion, en afhankelijk van het totaal aantal (combinatie)groepen synchroon met haar een collega dramadocent, rouleert langs de groepen volgens een strak schema, zodat alle leerlingen goed tot hun recht komen. Aan het eind van de dag laten allen in het Maters & Roberti schooltheatertje, dat Wim gedurende de dag heeft opgebouwd in de gymzaal of het speellokaal of bijvoorbeeld het dorpshuis, aan elkaar en alle vaders, moeders, opa's en oma's zien wat er geleerd is! Een feestelijke voorstelling door de leerlingen, die stevast een hoogtepunt van het schooljaar blijkt te zijn. Een moment waarop je als leerkracht versted zult staan van je "eigen" kids.	Dagdeel tot dag	Datum in overleg/ Locatie nader te bepalen	3 & 4
3 B	Theaterworkshops met afsluitende voorstelling		Dagdeel tot dag	Datum in overleg/ Locatie nader te bepalen	7 & 8

4. STT Producties | Held & Bloem | Grote Broer Kunsteducatie

Keuze	Aanbod	Toelichting	Tijd	Datum/Locatie	Groep
4 A	Voorstelling De kleine vuurtorenwachter 	Stel je voor dat je opa vuurtorenwachter is en dat je iedere dag boven in de vuurtoren mag zijn. Opa weet alles over schepen, de sterren, de zee en verre einders. Wanneer opa sterft helpt Sylke oma met alles op de vuurtoren. Wanneer ook zij er niet meer is, mag Sylke op de vuurtoren passen, maar dan gebeurt er plotseling iets. Het lijkt wel alsof hij een opdracht krijgt, maar van wie? Hij moet de zee op, een reis maken naar het koude noorden, maar waarom? Heeft het met zijn opa en oma te maken? En wat willen die walvissen van hem? De kleine vuurtorenwachter is een multimedia voorstelling over afscheid nemen, liefde en moed. Een verteller/acteur vertelt het verhaal met woorden, schaduwen en schimmen in een grote witte tent waar ook van buitenaf op geprojecteerd wordt. De leerlingen zitten in de tent die een doorsnee heeft van 8 meter en wordt geplaatst in een zaal die verduisterd kan worden.	ochtend	Datum in overleg/ d 'Overtoom Genemuiden	3 & 4
4 B (I)	Rijmrockers: eigen videoclip maken 	Rijmrockers is een multimedia/ muziekproject waarbij de kinderen in 1 ochtend hun eigen lied schrijven, opnemen en er een videoclip bij maken. Brainstormen, schrijven, oefenen, opnemen en acteren resulteren in een origineel lied met een eigen videoclip die ook op Youtube gezet kan worden. Voor het project wordt er een video-lesbrief bekeken, waarna de kinderen het thema van hun lied gaan bepalen. Er kan gekozen worden uit een aantal basistracks en daarmee wordt er een eigen song gemaakt. De kinderen worden verdeeld in twee groepen, waarbij er wordt gerapt en gezongen. Ze schrijven in groepjes hun teksten, oefenen die en krijgen uitleg over opnametechniek en effecten. Als de multi-track opnames klaar zijn, wordt er een videoclip opgenomen waarin iedereen op een vrolijke manier zichtbaar wordt.	ochtend	Datum in overleg/ Speellokaal	7 & 8

Keuze	Aanbod	Toelichting	Tijd	Datum/Locatie	Groep
		Tot slot moeten er tekeningen gemaakt worden die horen bij het thema en de teksten, zodat deze als animaties door het beeld kunnen bewegen. Rijmrockers is een multimediatproject waarbij meerdere disciplines worden gebruikt om te werken naar een concreet doel. De korte en afwisselende opdrachten zorgen ervoor dat alle kinderen gemotiveerd aan de slag gaan. Aan het einde van de ochtend zijn alle ingrediënten van het lied gemaakt en zorgen wij voor de verdere nabewerking van beeld en geluid. De uiteindelijke videoclip kan de school op hun eigen Youtube kanaal zetten. LET OP: Er is beperkt ruimte in schooljaar 2017-2018. In schooljaar 2018-2019 zijn er weer volop mogelijkheden.			
4 B (II)	Workshop schimmenspel 	Een verhaal tot leven wekken met schaduwen en gave lichteffecten! Schimmenspel is een toneelvorm waarbij met schaduwen wordt geacteerd. Het witte scherm geeft de leerlingen talloze mogelijkheden om een verhaal te vertellen. Samen met de workshopdocent ontdekken de leerlingen alle mogelijkheden! De workshop Schimmenspel start met een introductie over deze bijzondere toneelvorm. De leerlingen krijgen inspirerende voorbeelden te zien en gaan daarna zelf aan de slag in groepjes. Ze ontdekken hoe je een verhaal kan uitbeelden met schaduweffecten. Gebruikmakend van hun lichaam, licht en attributen bedenken en maken ze eigen scènes. Samenwerken is hierbij erg belangrijk, want samen kun je grote figuren maken. Er wordt geoefend achter het witte scherm en uiteindelijk voeren alle groepjes hun scène op. Een bijzonder schouwspel! Er is een ruim lokaal nodig dat vrijwel volledig verduisterd kan worden. De tafels en stoelen moeten makkelijk aan de kant geschoven kunnen worden. De stoelen staan bij aanvang van de workshop in een kring.	45 min.	Datum in overleg/ Speellokaal dat verduisterd kan worden	7 & 8